

PREDLOG**Uredbe o dopolnitvah Uredbe o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije****1. člen**

V Uredbi o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 43/22) se za 10. členom doda nov 10.a člen, ki se glasi:

»10.a člen

(način obračuna električne energije pri skupnostni samooskrbi, v katero so vključeni le fizične osebe, ki ne opravljajo dejavnosti, nevladne organizacije ali samoupravna lokalna skupnost)

- (1) Ne glede na tretji odstavek prejšnjega člena, se za obračun električne energije za skupnostno samooskrbo, v katero so vključeni le fizične osebe, ki ne opravljajo dejavnosti, nevladne organizacije ali samoupravna lokalna skupnost, uporabljajo določbe tega člena.
- (2) Obračunsko obdobje za obračun električne energije je koledarski mesec (v nadaljnjem besedilu: mesec) oziroma obdobje od dneva vključitve prevzemno-predajnega mesta v bilančno skupino dobavitelja v tekočem mesecu do konca meseca ali obdobje od začetka meseca do izključitve merilnega mesta iz bilančne skupine dobavitelja v tekočem mesecu ali obdobje od dneva vključitve prevzemno-predajnega mesta v bilančno skupino dobavitelja v tekočem mesecu do dneva izključitve prevzemno-predajnega mesta iz bilančne skupine dobavitelja v istem mesecu (v nadaljnjem besedilu: obračunsko obdobje). Če je obračunsko obdobje daljše od enega meseca, se pravilo za določitev obračunskega obdobja iz prejšnjega odstavka smiselno prilagodi.
- (3) V pogodbi o samooskrbi se dobavitelj in odjemalec dogovorita o kompenzaciji oddane električne energije (v kWh) s prevzeto električno energijo (v kWh) v obračunskem obdobju ter o predaji presežka električne energije dobavitelju, kadar je v obračunskem obdobju količina oddane električne energije večja od količine prevzete električne energije.
- (4) Za potrebe obračuna se uporablja enotarifno merjenje električne energije.«.

2. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV

Ukrep samooskrbe z električno energijo iz OVE se izvaja že od leta 2016, in sicer na podlagi 315.a člena Energetskega zakona¹ (v nadaljevanju: EZ-1) in na njegovi podlagi izdane Uredbe o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije² (v nadaljevanju: Uredba po EZ-1), ki določata obračun po t. i. sistemu »net-meteringa«, pri katerem se na letnem nivoju kompenzirata količini električne energije oddane v omrežje in prevzete iz omrežja. Ne glede na to, da EU zakonodaja spodbuja samooskrbo, pa omenjeni koncept netiranja po EZ-1 ni skladen s 15. členom Direktive 2019/944/EU o trgu z električno energijo³, ki določa, da bo v prihodnje morala biti obračunana omrežnina za celotno električno energijo, prevzeto iz distribucijskega omrežja.

¹ Uradni list RS, št. 60/19 – UPB, s sprem. in dop.

² Uradni list RS, št. 17/19 in 197/20

³ Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L št. 158 z dne 14. 6. 2019, str. 125)

Zato je v Zakonu o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije⁴ (v nadaljevanju: ZSROVE) in na njegovi podlagi sprejeti Uredbi o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (v nadaljevanju: Uredba po ZSROVE, tudi uredba) obračun po novem sistemu samooskrbe zastavljen brez obveznega net-meteringa. Tako so v 39. členu ZSROVE določena pravila glede obračuna omrežnine in drugih dajatev, ki se plačujejo od celotne količine električne energije, prevzete iz omrežja. Količine, od katerih bodo obračunane dajatve, se torej ne znižujejo in niso povezane s količinami proizvedene električne energije posameznega končnega odjemalca s samooskrbo. Glede na navedeno, posebno »obračunsko obdobje« za obračun dajatev v Uredbi po ZSROVE ni definirano, saj je določeno v področnih predpisih.

Glede obračuna prevzete električne energije pa se pogodbeni stranki lahko prosto dogovarjata tako glede trajanja obračunskega obdobja kot glede načina obračuna dobavljene električne energije (nenazadnje se lahko dogovorita tudi za princip netiranja prevzetih in proizvedenih količin), odvisno od razvijajočih se poslovnih modelov in produktov. Vse navedeno je skladno s sedmim odstavkom 37. člena ZSROVE, kjer je določeno, da lahko pogodba o samooskrbi vsebuje tudi določbe o določanju obračunskih količin za potrebe obračuna dobavljene električne energije.

V zadnjem času pa se je ob analiziranju ovir za razvoj skupnostne samooskrbe (tj. samooskrbe večstanovanjske stavbe in samooskrbe skupnosti za energijo iz OVE) pokazalo, da tak princip predstavlja oviro za razvoj skupnosti. V primeru skupnostne samooskrbe se namreč kot oddano količino posameznega končnega odjemalca upošteva tisti del količine, proizvedene v napravi za samooskrbo, ki odpade na tega odjemalca skladno s ključem delitve proizvodnje. Praviloma je tako, da več kot ima skupnost članov, manjše so količine proizvedene električne energije, ki odpade na posameznega člana. Trenutno se na trgu pojavljajo ponudbe dobaviteljev, ki članom skupnosti ponujajo netiranje prevzete in oddane električne energije na 15-minutnem nivoju, ob ponujanju zelo nizkih cen za odkup viškov. Tako kratko obračunsko obdobje članom ne omogoča omembe vredne koristi iz naslova članstva v skupnosti, saj proizvedene električne energije ne morejo »porabiti« na način, da bi si z netiranjem znižali obveznost za plačilo dobavljene energije, niti je ne morejo prodati tako, da bi imeli finančno korist iz naslova članstva v skupnosti.

Poleg navedenega dejstvo, da način obračuna električne energije ni predpisan, povzroča negotovost, ki je pri formiranju skupnosti posebej problematična (pri individualni samooskrbi, kjer se proizvedena električna energija neposredno porablja za prevzemno-predajnim mestom, je situacije drugačna).

Glede na navedeno se z dopolnitvijo Uredbe po ZSROVE predlaga, da se za skupnostno samooskrbo za obračun dobavljene električne energije predpiše minimalno obračunsko obdobje (najmanj 1 mesec) in obveznost netiranja prevzete in oddane električne energije, izmerjene v tem obdobju. Drugače povedano, za skupnostno samooskrbo se uporabi koncept net-meteringa kot ga je poznal EZ-1, le da na (najmanj) mesečnem nivoju. Če se stranke (tj. odjemalci in dobavitelji) tako dogovorijo, je obračunsko obdobje lahko tudi daljše (npr. več mesecev, koledarsko leto...), ne sme pa biti krajše od enega meseca. Zaradi spodbujanja skupnosti, katerih člani bi bili subjekti, ki ne opravljajo pridobitne dejavnosti, ob hkratni zamejitvi obsega te obveznosti, se omenjeni način obračuna omejuje zgolj na skupnosti, katerih člani so le fizične osebe, ki ne opravljajo dejavnosti, nevladne organizacije ali samoupravna lokalna skupnost. Če se članstvo skupnosti spremeni izven tega okvira, predpisani način obračuna ni več obvezen (se pa seveda lahko uporablja, po dogovoru pogodbenih strank). Za tak obračun se lahko odločijo tudi skupnosti, katerih člani so (tudi ali izključno) izvajalci pridobitnih dejavnosti.

Ob tem dodajamo, da sprememba uredbe ne posega v obstoječa pravna razmerja, niti ne vpliva na obračun dajatev (saj se nanaša le na obračun dobavljene električne energije).

⁴ Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 - ZUOKPOE